

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

ETIKA

DRŽAVNA MATURA

šk. god. 2023./2024.

Ispitna knjižica 1

ETI.58.HR.R.K1.16

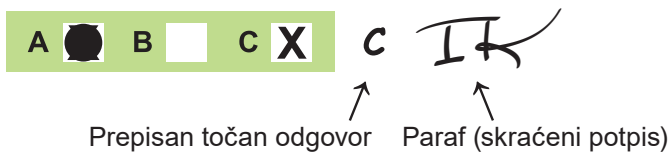

57194

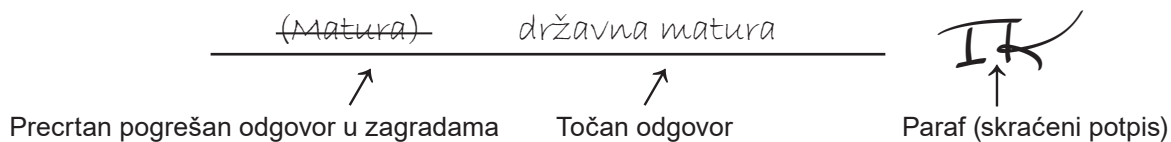
Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

ETIKA

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Identifikacijska naljepnica
PAŽLJIVO NALIJEPI!

ETI1

List za odgovore

D-S058

1.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
2.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
3.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
4.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
5.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
6.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
7.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
8.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
9.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
10.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
11.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
12.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
13.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
14.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
15.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
16.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
17.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐

Šifra ocjenjivača: _____

ETI.58.HR.R.L1.02

57195

NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: **X**

ETI1

18. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐19. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐20. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐21. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐22. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐23. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐24. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐25. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Ispit traje **150** minuta bez stanke.

Zadatci se nalaze u dvjema ispitnim knjižicama. Redoslijed rješavanja birajte sami.

Dobro rasporedite vrijeme kako biste mogli riješiti sve zadatke.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime).

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Provjerite jeste li nalijepili identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 14 stranica, od toga 3 prazne.

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

1. Koju od navedenih vrijednosti antičkoga svijeta **nije** poštovao mitski kralj Sizif kad je ubio posjetitelje u svojem gradu?

A. solidarnost
B. zajedništvo
C. domoljublje
D. gostoljubivost

(1 bod)

2. Kako se naziva sposobnost razboritoga pojedinca da u životno važnim situacijama djeluje prema vlastitoj prosudbi i izboru?

A. slučajnost
B. običajnost
C. slobodna volja
D. moralna norma

(1 bod)

3. Koja od navedenih značajka pripada moralu?

A. raspravljanje o ukusima
B. postavljanje kriterija spoznaje
C. propitivanje jezičnih značajka govora
D. određivanje načina ponašanja u skupini

(1 bod)

4. Kojim se od navedenih pojmova označava prijateljska ljubav?

A. *aretē*
B. *philia*
C. *agápē*
D. *caritas*

(1 bod)

5. Kako se naziva postupno nestajanje raznolikosti među kulturama?

- A. multikulturalnost
- B. kulturni relativizam
- C. kulturni egalitarizam
- D. homogenizacija kultura

(1 bod)

6. Koji se politički poredak temelji na ideji vladavine naroda u kojoj sudjeluju svi članovi zajednice izravnim odlučivanjem ili posredno putem izabranih predstavnika?

- A. oligarhija
- B. monarhija
- C. aristokracija
- D. demokracija

(1 bod)

7. Pozorno pročitajte tekst.

Udruga civilnog društva osnovana je sa svrhom promicanja i zaštite prava žena. Program udruge je promicanje spolne i rodne ravnopravnosti te osiguravanje jednakih mogućnosti spolova i rodova u različitim sferama društvenog života.

Kako se naziva vrsta društvenog pokreta kojemu pripada udruga spomenuta u tekstu?

- A. sindikalni pokret
- B. feministički pokret
- C. ekološki pokret
- D. antirasistički pokret

(1 bod)

8. Prema kojoj se od navedenih značajka moral razlikuje od prava?

- A. Moral je povijesno uvjetovan.
- B. Moral je skup nepisanih pravila.
- C. Moral služi regulaciji međuljudskih odnosa.
- D. Moral se temelji na određenome sustavu vrijednosti.

(1 bod)

9. Koja je od navedenih značajka djelovanja karakteristična za altruizam?

- A. usmjerenost na vlastitu dobrobit
- B. usmjerenost na dobrobit drugoga
- C. usmjerenost na postizanje materijalne koristi
- D. usmjerenost na postignuće društvenoga priznanja

(1 bod)

10. Pozorno pročitajte tekst.

Gospodin X dobio je najbolje radno mjesto u javnoj ustanovi čiji je ravnatelj njegov bliski rođak, premda nema odgovarajuću stručnu spremu i nije bio najbolji kandidat na natječaju.

Kako se prema poslovnoj etici naziva opisano djelovanje?

- A. elitizam
- B. nepotizam
- C. tehnokracija
- D. meritokracija

(1 bod)

11. Koji od navedenih pojmova iz suvremenih etičkih rasprava označava priznatu moralnu obzirnost prema životinjama?

- A. prava životinja
- B. korisnost životinja
- C. umiljatost životinja
- D. razmnožavanje životinja

(1 bod)

12. Koji je filozof smatrao opravdanim da se sloboda pojedinca treba ograničiti jedino u slučaju ugrožavanja slobode drugih ljudi?

- A. Aristotel
- B. Friedrich Nietzsche
- C. John Stuart Mill
- D. Platon

(1 bod)

13. Kako se naziva društvena pojava koja se očituje u sve većoj razlici između bogatih i siromašnih te u porastu siromaštva i beskućništva?

- A. društvena solidarnost
- B. društvena pravednost
- C. društvena nejednakost
- D. društvena ravnopravnost

(1 bod)

14. Koja od navedenih vrlina pripada vladarima u Platonovu učenju o idealnoj državi?

- A. mudrost
- B. hrabrost
- C. pravednost
- D. umjerenost

(1 bod)

15. Kako se prema Kantovoj etici nazivaju postupci koji su pravno opravdani i ispravni, ali nemaju moralnu vrijednost?

- A. legalni
- B. ilegalni
- C. legitimni
- D. nelegitimni

(1 bod)

16. Koji pojam označava osnovni motiv, načelo i svrhu ljudskoga djelovanja prema etičkoj teoriji hedonizma?

- A. korist
- B. užitek
- C. dužnost
- D. blaženstvo

(1 bod)

17. Koja se od navedenih tvrdnja odnosi na stajalište etičkoga egoizma?

- A. Ljudi uvijek djeluju prvenstveno iz vlastitoga interesa.
- B. Ljudi nikada ne djeluju prvenstveno iz vlastitoga interesa.
- C. Ljudi bi trebali djelovati isključivo prema vlastitome interesu.
- D. Ljudi su primorani djelovati prvenstveno iz vlastitoga interesa.

(1 bod)

II. Zadaci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom

(riječju, s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom).

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ovoj ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

18. Kako se naziva vrsta djelovanja koje **ne podrazumijeva** nikakve moralne vrijednosti, moralne prosudbe, moralne implikacije ili posljedice?

(1 bod)

19. Kako se naziva ljudska sposobnost prema kojoj je čovjek posebno biće u prirodi jer iz mnoštva razolikih iskustvenih činjenica izvodi opće, apstraktne i racionalne spoznaje o svijetu i samome sebi?

(1 bod)

20. Kako se naziva vrsta pacifizma prema kojemu ograničena primjena sile, poput potrebe za samoobranom, može biti opravdana?

(1 bod)

21. Kako se nazivaju vrste primijenjenih normativnih etika koje propisuju vrijednosti, načela i dužnosti karakteristične za pojedine struke?

(1 bod)

- 22.** Kako se naziva djelovanje društvenih skupina koje različitim oblicima javnih zalaganja, kao što su peticije i prosvjedi, nastoje potaknuti rješavanje ekoloških problema?

(1 bod)

- 23.** Kako se naziva primjena nasilja nad nedužnim osobama s ciljem zastrašivanja cjelokupnoga društva, a u svrhu ostvarivanja političkih ciljeva?

(1 bod)

III. Zadatci produženoga odgovora

U sljedećim zadatcima odgovorite s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.

Odgovor upišite **samo** na predviđeno mjesto u ovoj ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

24. Ukratko objasnite pojam moralne dvojbe.

(1 bod)

25. Ukratko objasnite pojam kulturnoga relativizma.

(1 bod)

Prazna stranica

Prazna stranica

Prazna stranica